

Główne wnioski z badań naukowych w ramach projektu badawczego pn. „NAUKOLATEK – Nastoletni Naukowiec”

Temat sztucznej inteligencji nie jest obojętny respondentom 60% pytanych odpowiedziało, że się nim interesuje. Zdecydowana większość badanych - 60% prawidłowo definiuje AI jako zaawansowane oprogramowanie komputerowe. Respondenci ankiety optymistycznie patrzą na rozwój sztucznej inteligencji tylko 20% boi się, że AI opanuje świat i wyprze człowieka. Jednocześnie 68%, (tylko 9% NIE) widzi szansę w rozwoju sztucznej inteligencji. Badani ciągle mają sfery życia gdzie nie chcą wpuszczać oprogramowania AI jest to przede wszystkim zdrowie, co ciekawe w mniejszym stopniu psychiczne, kolejną taką sferą są codzienne relacje. Ankietowani natomiast nie mieliby oporu w korzystaniu z owoców pracy sztucznej inteligencji, dotyczy to produktów codziennego użytku jak i sztuki. Badani uczniowie i nauczyciele mają przekonanie że AI poprawi: wygodę nauki, szybkość nauki i skuteczność nauki oraz przygotowanie do egzaminów. Jako przedmioty szkolne w których pomoc może AI wymieniano głównie matematykę, informatykę, j. polski i przedmioty zawodowe. Ciekawym wydaje się tutaj język polski prawdopodobnie chodziło respondentom o wykorzystanie czatu GPT do tworzenia wypracowań.

W badanych grupach wyniki nie są jednorodne można wyróżnić kilka zależności na przykład w pytaniu: „Czy choć raz korzystałeś z programów opartych o sztuczną inteligencję np. chatGPT, programy do generowania grafiki, programy do generowania wideo?”, prawie 79% uczniów korzystało z AI a tylko 45% nauczycieli. Prawie dwa razy więcej nauczycieli bo 34% boi się, że AI opanuje świat i wyprze człowieka przy 18,6% uczniów. Zdecydowanie więcej nauczycieli woli kontakt z człowiekiem 89,4% przy 65% uczniów. Uczniowie zdecydowanie bardziej 52,3% przy zakupach kierują się ceną pomijając inne kwestie (np. społeczne). Korzystanie z mediów społecznościowych powyżej dwóch godzin jest zdecydowaną domeną uczniów aż 57,4% uczniów i tylko 6,4% nauczycieli. Opinie uczniów i nauczycieli różnią się także w obszarze zadań które może poprawić AI w nauce. Uczniowie także bardziej podzielają pogląd że sztuczna inteligencja ma szansę szybkiego rozwoju w edukacji szkolnej.

Jeśli poddamy analizie uczniów naszej szkoły z uwzględnieniem podziału na specyfikację zawodu to znaczy wydzielimy elektrotechników (technik elektryk, technik elektronik, technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej), informatyków (technik informatyk) i fototechników (technik fotografii i multimediiów) można stwierdzić kilka zasadniczych różnic. 86% informatyków miało do czynienia z programami opartymi o AI jeśli chodzi o elektrotechników to 73%, fototechnicy 80%. Informatycy zdecydowanie bardziej boją się utraty pracy w związku z wykorzystaniem algorytmów AI 37% - niż elektrotechnicy 15%, fototechnicy 26%. Co ciekawe wszystkie grupy na podobnym poziomie uważają że AI to zaawansowane oprogramowanie komputerowe od 57 do 63%, ale najwięcej informatyków wyobraża sobie AI jako jakiś mityczny cyfrowy mózg. Największą szansę dla ludzkości w rozwoju sztucznej inteligencji upatrują informatycy 73%, a najmniejszą fototechnicy 61%. Co trzeci fototechnik nie ma zdania na ten temat. W każdej specjalizacji przeważa opcja wyboru tańszego produktu podczas zakupów, tylko że w grupie informatyków jest to 60%, a w grupie fototechników jedynie 43%. Większość uczniów zaznaczyła że social mediów korzysta więcej niż dwie godziny dziennie przodują tu jednak fototechnicy aż 67%, z kolei informatycy są największymi optymistami jeśli chodzi o możliwości wykorzystania AI w nauce szkolnej.

W analizie ze względu na wiek uczniów nie widać znaczących różnic między klasami I a V. Różnice uwidoczniły się najbardziej w pytaniu dotyczącym istoty AI. Starsi uczniowie (klas V), poprawniej rozumieją pojęcie AI, definiując ją jako "rodzaj zaawansowanego programu komputerowego" - 69% - niż uczniowie klas I - 46%.